

The logo for SORAPS features the word "SORAPS" in a bold, sans-serif font. The letters "S", "O", "R", and "A" are orange, while "P", "S", and "P" are white. The text is set against a dark blue rectangular background. To the left of this background is a vertical bar with an orange top half and a dark blue bottom half. To the right is a horizontal bar with an orange top half and a dark blue bottom half.

SORAPS

Study of religions
against prejudices
and stereotypes

Kinesiske religioner

Intellektuelt Output 2, Unit III

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Version No.	Author, institution	Date/Last Update
3	Giovanni Bulian (Ca' Foscari University of Venvice)	03/03/2018

Reference til digitale moduler og andet materiale:

- [Introduktion til daoisme](#)
- [At leve i det kinesiske kosmos: at forstå religion i det sen-empiriske Kina](#)

Introduktion

Den geografiske rækkevidde af de forskellige kinesiske religiøse traditioner er meget stor: den strækker sig fra fastlandet Kina til Sydøstasien og til de kinesiske samfund, der er spredt over hele verden.

Men at tale om "kinesiske religioner" kan være vildledende, fordi det får os til at tænke på adskilte og eksklusive traditioner med strenge grænser og eksklusiv tilknytning. I virkeligheden bruges betegnelsen her til at referere til et komplekst landskab, hvor nogle velkendte traditioner kan identificeres med deres historie, tekster, rituelle praksis og organisation. Disse er de såkaldte "tre lærer" (eng: the three teachings' i Kina: Daoisme, Konfucianisme (Kinas indfødte traditioner), og buddhismen, som udviklede sig i særprægede kinesiske former. Udover dette skal vi nævne de forskellige aspekter af det religiøse liv, der deles af de fleste mennesker, uanset deres tilhørsforhold til de tre læresætninger. Forskerne har benævnt disse tendenser "Kinesisk populærreligion".

Mere information kan findes på:

- [Daoisme og andre religiøse traditioner i Kina](#)

'Religion' i Kina: et sprogligt fortolkningsproblem

At afgrænse det historiske billede af den religiøse kinesiske tradition skaber frem for alt problemer i forhold til, hvilke fortolkningskategorier man kan bruge. Anvendelsen af kategorien 'religion' i dens vestlige og postreformatoriske betydning (som værende et spørgsmål om individuel tro; en diskret dimension af kulturen) er særligt ubrugelig her. Faktisk var et begreb, der henviser til denne ide, praktisk taget fraværende i det præmoderne Kina, og kun i 1800-tallet fremkom der et ord (zongjiao), som først blev introduceret af japanske oversættere, der skulle svare til europæernes monoteistiske religiøse model. Fra et historisk og etymologisk synspunkt ville zongjiao betyde 'forfædre' eller 'sektariske læresætninger' (især i en buddhistisk sammenhæng), og det er blevet klart udvalgt med hensyn til kristen doktrinær ortodoksi og eksklusive tilhørsforhold. Kinesiske og japanske traditioner har ikke tendens til at understrege doktriner eller et strengt religiøst tilhørsforhold.

Mere information kan findes på:

- [At forstå religion i kontekst](#)
(Fra 'Living in the Chinese Cosmos: Understanding Religion in Late-Imperial China', af Asia for Educators Program ved Columbia University)

Ukendt kunstner, Lao Tzu, Shakyamuni og Confucius. Hængende rulleblæk og farve. Datering: Ming-dynastiet (1368-1644). Gave af Charles Lang Freer (F1916.109) © Freer Gallery of Art, Smithsonian Institution

Traditionelle kinesiske verdensanskuelser

Selv om det ikke er muligt at definere et autentisk og sammenhængende "traditionelt kinesisk verdensbillede", er der stadig nogle grundlæggende principper om menneskets eksistens og universets funktion, der på forskellige måder går igen i alle de religiøse retninger i Kina.

Dao: Betyder "vejen" og er sandsynligvis det vigtigste koncept på kinesisk religion. Det henviser til, hvordan universet virker, men også til måden hvorpå man skal eksistere, opføre sig og herske i samfundet. Det kan opsummeres som den rigtige vej for aktivt at forfølge det ultimative mål i harmoni med samfundet og / eller kosmos.

Qi: de grundlæggende "stof", som alt eksisterer af; både det materielle og åndelige. Strømmen af qi animerer livet og leverer den funktionelle kraft af begivenheder. Qi er også roden til den menneskelige krop; dets kvalitet og bevægelse bestemmer menneskers sundhed.

Yin-Yang: To modsatrettede men komplementære principper, der regulerer kosmos' funktion. Som de to aspekter af Dao, lægger deres vedvarende veksling grunden for skabelsen og nedbrydelsen af alle fænomener. De fem agenter (træ, ild, jord, metal og vand) tilføjer yderligere nuancer til Yin Yang-kosmologien. Disse "agenter" skal ses meget mere som faser af en proces med forandring end

blot "elementer". Da Yin konstant bliver Yang og omvendt, så bliver træ til ild, der bliver til Jord, der bliver til Metal og så videre.

Det kinesiske tegn for Dao 道, et centralt begreb ikke kun for Daoisme, men for hele den kinesiske kultur. Det beskriver en vej, sti eller en måde eller metode. Nogle gange betyder det også "at sige".

Mere information kan findes på:

- [Det traditionelle kinesiske verdenssyn](#)

Den tidligste historiske periode

I det tredje årtusinde f.v.t. findes de første spor af spådomsteknikker – såsom pyromanci eller fortolkningen af tegn på naturlig oprindelse – i den gule flods kultur, den gamle kinesiske civilisations vugge. Disse arkæologiske vidnesbyrd bekræfter tilstedeværelsen af kulturer, der er knyttet til jordens og landbrugets cyklus, sammen med de der relaterer til spirituelle og forfædres verden. Shang-dynastiet (1600-1046 f.Kr.) var baseret på tilbedelse af forfædre og gudekonger, og den største forfader var Shangdi, som specialister kommunikerede med gennem divination. Zhou-dynastiet (1046-221 f.Kr.), som væltede Shang, understregede en mere universel og upersonlig ide

om Tian (himlen), en kilde til moralsk orden og dyder. Krisen i slutningen af Zhou-dynastiet udløste en søgen efter nye verdenssyn; en kontekst, hvor konfucianske og daoistiske traditioner tog deres første skridt.

De "tre lærer": Daoism, konfucianisme og buddhisme

Når man beskæftiger sig med emnet 'religion i Kina', er det forkert at sætte konfucianisme, daoisme og buddhisme på samme niveau. Daoisme er forbundet med nogle elementer af populærtraditionen og har udviklet en magisk-esoteriske praksis, der søger at forlænge livet eller opnå udødelighed. Buddhismen er en frelses religion og dens præster har udviklet en klosterorganisation. I modsætning til buddhismen – med sine klostre adskilt fra samfundet – havde de daoistiske institutioner tendens til at blive integreret i landsbyerne og organisere dem omkring fællesskabstemplet. Endelig var konfucianismen den officielle statsdoktrin, og dens embedsmænd var den såkaldte "literati". Samlivet mellem disse tre store traditioner var først og fremmest afhængigt af konfucianske embedsmænds tolerance: så længe buddhismen og daoismen ikke stillede spørgsmålstejn ved statsautoriteten, tolererede konfucianismen dem og undertiden vedtog den dem endda som statslige religioner. Men når Daoisme eller Buddhisme erhvervede for meget magt, der udgjorde en politisk trussel, blev de udsat for voldelige forfølgelser. Hyppige oprør, hvis ideologi var inspireret af Daoisme eller buddhisme, rystede Kina ved mere end én lejlighed. Dig uden at uden at ryste den bureaukratiske stat.

Konfucianismen

Konfucianisme er en gammel tekstlig tradition født ud af en lære af den kinesiske tænker Confucius (Chin. Kongzi, 551-479 fvt), der fokuserede på samfundets filosofiske, moralske og politiske aspekter. På grund af den ekstremt stærke indflydelse, den har haft i Østasien, blev konfucianismen til sidst en slags statsreligion i mange lande på samme kontinent. Konfucianisme foreskrev den rituelle status af kejserens hus og fremlagde et offentligt og privat etisk kodeks. De konfucianistiske tekster blev nøglen til de kinesiske dynastiers ortodokse statsideologi, og selvom de kun blev behersket af en videnskabelig elite, trængte de dybt ind i samfundet. Den konfucianske lære er primært fokuseret omkring de moralske adfærdskrav, som alle mennesker skal følge for at skabe et harmonisk samfund. Men konfucianske verdslige ideer og praksis involverer også en større hellig/kosmisk/åndelig ramme: idealer om rituelle og sociale hierarkier blev uddybet inden for kosmiske rammer af Yin og Yang; og tilbedelse af forfædre, Confucius selv og kejseren blev betragtet som den bedste måde at gennemføre moralske dyder på.

Mere information kan findes på:

- [Daoisme og andre religiøse traditioner fra Kina](#)
(Specielt "Forholdet mellem forskellige kinesiske traditioner: Konfucianisme", kilde 2 og dens analyse)
- [Konfucianisme og den 'konfucianistiske tradition'](#)
(Fra 'Living in the Chinese Cosmos: Understanding Religion in Late-Imperial China', af Asia for Educators Program ved Columbia University)

Daoisme

Daoisme, også stavet 'taoisme', er Kinas organiserede, indfødte religiøse system. Daoister sætter fokus på et mål om at afstemme med Dao, men deres praksis og ideer er enormt diversificerede og har udviklet sig meget i Daoismens 2000 år lange historie. Den kan generelt forstås med hensyn til formidling mellem kroppens, samfundets og kosmos' energier. Daoister tilbyder et komplekst hierarki af hellige kræfter, som er udsendt fra Dao eller personlige guder (angiveligt tidligere mennesker, der opnåede union med Dao og dermed er blevet udødelige). Daoistiske religiøse specialister er integreret i lokalsamfundet og patroniseret af ikke-initierede lægfolk. De implementerer ofte komplekse ritualer af hensyn til deres samfund.

More information:

- [Definition af daoisme](#)
- [Det tekstlige fundament af daoisme](#)
- [Idealet om udødelighed og relaterede praksisser](#)
- [Fødslen af organiseret daoisme](#)

Et billede af en daoistisk præst, taget i Wudang, et lille bjergkæde i Hubei-provinsen. Antallet af Daoister er vanskeligt at estimere på grund af en række faktorer, herunder selve definitionen af, hvad der tæller som 'daoisme'. Hvis folk for eksempel har den folkelige, kinesiske religiøse praksis, som er blevet påvirket af daoistiske traditioner, tages med, når antallet af tilhængere op på 400 millioner. Mere afbalancerede estimater for antallet af Daoister i verden ligger omkring 20 millioner.

Buddhisme

Selv om der er rapporter om en tidligere tilstedeværelse, siges det, at buddhismens diffusion startede i Kina i det sidste del af Han-dynasti (206 f.Kr.-221 e.Kr.), hjulpet på vej af visse "ligheder" med de daoistiske traditioner. Begge advokerede for lignende meditative praksisser, og Nirvana blev forstået som en slags udødelighed. Faktisk udnyttede de første oversættelser af buddhistiske skrifter et daoistisk ordforråd. Efterfølgende raffinerede oversættelser og nye indfødte buddhistiske skrifter affødte til sidst den kinesiske Mahayana-Kanon, en tekstsamling, der blev betragtet som kanonisk i kinesisk, japansk, koreansk og vietnamesisk buddhisme.

Indfødte kinesiske buddhistiske skoler blev til, herunder Chan (mere kendt under sit japanske navn, 'Zen'). Denne opblomstring af forskellige skoler kan forklares af den kinesiske tilgang til det hellige, der foretrækker flere verdensudsigter og religiøse synspunkter, men også af buddhismen selv: faktisk de hermeneutiske enheder af 'the skillful means' - princippet om at tilpasse lærdomme og praksis til omstændighederne - stimulerede forskellige fortolkninger af de vigtigste buddhistiske principper.

Buddhismen var en stærk kulturel og politisk kraft i Kina, og selv om den led en stor forfølgelse i 845, bidrog den alligevel lige så meget til dannelsen af det komplekse kinesiske religiøse etos som konfucianske, daoistiske og populære traditioner.

Mere information kan findes på;

- [Fact sheet om Buddhisme](#)
- [Buddhisme i Kina](#)

Kinesisk 'populærreligion'

At definere kinesisk religion som 'konfucianisme', 'daoisme' og 'buddhisme' er også at udelukke ideer og praksisser, der ikke passer let ind under nogen af de tre. For at forenkle kan vi bruge paraplybetegnelsen "populærreligion", der omfatter aspekter af det religiøse liv, som de fleste mennesker deler, uanset deres tilknytning. Denne populære tradition er baseret på tilbedelse eller forsoning af guder, spøgelse og forfædre. Tidligere udgjorde populærreligion den vugge, hvorfra indfødte traditioner som konfucianisme og Daoisme spirede. Disse genpåvirkede den populære religiøse bevidsthed og gav vægt til ideer om moralsk adfærd eller et mere udvidet panteon. Også buddhistiske ideer som karmisk gengældelse, genfødsel og efterliv er dybt indblandet. Populære religiøse praksisser omfatter blandt andet riter relateret til pleje af ånden i de døde rige, nytårsfesten som en fornyelse af kosmos, ritualer om at konsultere et åndemedium for at løse problemer som sygdom eller andre ulykker.

Mere information kan findes på:

- [Daoisme og andre religiøse traditioner fra Kina](#) (Specielt 'Forholdet mellem forskellige kinesiske traditioner: populærreligion', Kilde 3 og dens analyse)

- [Populærreligion og -tro](#)
(Fra 'Living in the Chinese Cosmos: Understanding Religion in Late-Imperial China', af Asia for Educators Program ved Columbia University)

Religion i Kina efter den kulturelle revolution

Ved Qing-dynastiets sammenbrud (1644-1911) kom 2000 års kejserligt styre til ophør. I løbet af årtiers borgerkrig blev Kina først en republik og derefter et kommunistisk land.

Republikken Kina (1911-1949) vedtog en adskillelse af stat og religion, og skelnede pludselig mellem religioner (med kristendom taget som eksempel) og overtro (dvs. populære religioner), hvis praksis blev forbudt. Folkerepublikken Kina, der blev oprettet i 1949, var officielt ateistisk og opretholdt samme politik. Kun fem religioner blev officielt anerkendte: Daoisme, Buddhisme, Islam, Protestantisme og Katolicisme. Konfucianismen blev afvist på grund af sin forbindelse med det tidligere kejserlige regime. Faktisk begyndte religiøse traditioner – som helhed symboliserende gammel feudalisme og udenlandsk kolonialisme – at være målet for ikonoklastiske overgreb ved anti-traditionalisme-bevægelser. Kulturrevolutionens bevægelse (1966-1976) blev karakteriseret ved en hård undertrykkelse af religioner, og et stort antal tilbedelsessteder blev ødelagt. Efter Mao Zedongs død blev denne radikale politik afslappet betydeligt, og økonomisk vækst og spirende urbanisering fremmede en tilbagevenden til friere religiøse aktiviteter, selvom problemer med statslig kontrol og national identitet stadig findes i dag. Størstedelen af den kinesiske befolkning er i dag enten hengivet til buddhistiske eller daoistiske traditioner. Andre minoriteter er kristendom (3%) og islam (1,5%). Buddhismen i dag er mere til stede i byerne og i de højeste sociale klasser, mens kinesisk populærreligion fortsat er udbredt på et folkeligt niveau, og det udvikler sig i nye former med nye doktriner, riter og guddomme. Også konfucianske tanker genvinder popularitet i både intellektuelle og populære klasser.

Mere information kan findes på:

- [Daoisme og moderne Kina](#)
- [Det 20. Århundrede: Kommunisme og interne udfordringer for traditionen](#)
Fra 'Living in the Chinese Cosmos: Understanding Religion in Late-Imperial China', af Asia for Educators Program ved Columbia University
- [Religion i Kina i dag: Genkomsten af traditionel praksis og spørgsmålet om national identitet](#)
Fra 'Living in the Chinese Cosmos: Understanding Religion in Late-Imperial China', af Asia for Educators Program ved Columbia University.